

5. Liandeburska K. I. Yakist mashynnoho perekladu usnykh ta pysmovykh tekstiv / K. I. Liandeburska, A. H. Hudmanian // Fakhovyi ta khudozhnii pereklad: teoriia, metodolohiia, praktyka: zbirnyk naukovykh prats / za zah. red. A. H. Hudmaniana, S. I. Sydorenka. – Kyiv : Ahrar Media Hrup, 2015. – S. 72–77.
6. Matsak Zh. H. Mashynnyi pereklad ta yoho spetsyfika [Elektronnyi resurs] / Zh. H. Matsak, T. I. Skorobohatova // Aktualnye problemy perevoda. Fylohycheskye nauky/6. – Rezhym dostupu do resursu: http://www.rusnauka.com/31_ONBG_2009/Philologia/54653.doc.htm. 2.
7. Mashynnyi pereklad – chy ye zahroza dlia perekladatskoho biznesu? [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://mova-club.kiev.ua/byuro-perekladiv/novyny/89-mashinni-pereklad>.
8. Perekladach Pragma 6.x [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://translate.ua/uk/pragma-6x?showall=1>.
9. Smirnova T. V. Mashynnyi pereklad u suchasnomu suspilstvi [Elektronnyi resurs] / T. V. Smirnova. – Rezhym dostupu: <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU>
10. Typovi pomylyky system mashynnoho perekladu [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU>
11. Burchardt A. Comparing Errors: Neural MT vs. Traditional Phrase-based and Rule-based MT [Electronic resource] / A. Burchardt. – 2017. – Way of access : <https://www.gala-global.org/publications/comparing-errors-neural-mt-vs-traditional-phrase-based-and-rule-based-mt>.
12. Machine Translation Market [Electronic resource] / P & S Market Research. – 2017. – Way of access : <https://www.psmarketresearch.com/market-analysis/machine-translation-market>.
13. Qun L. Machine translation: general / Qun L., Xiaojun Z. // The Routledge Encyclopedia of Translation Technology. – Routledge : London and New York, 2015. – P. 105–119.

Ірина Носко
(м. Київ)

УДК 81.25:811.111(042.5)

ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ПОЛІТИЧНОЇ РИТОРИКИ ДОНАЛЬДА ТРАМПА

У статті проаналізовано лінгвостилістичні особливості публічних промов Дональда Трампа, які є важливою частиною його політичного дискурсу, а саме: експресивні мовні засоби на лексичному, синтаксичному та фоностилістичному рівнях, які використовує американський президент для впливу на слухачів, та основні труднощі, що можуть виникнути при їхньому відтворенні. Незважаючи на простий вокабуляр та граматику, які повинні допомагати під час перекладу, відсутність логічного викладення, украй швидкі й несподівані переходи від однієї теми до іншої, а також вільне поводження з фактичним матеріалом роблять його промови надзвичайно складними для відтворення.

Ключові слова: *переклад, політична риторика, лінгвостилістика, політична коректність, розмовний стиль, експресивність, дерогативна лексика*

У сучасних процесах політичної комунікації важливу роль посідає переклад, який усе частіше розуміють як механізм репрезентації міжкультурних, соціополітичних особливостей. Перекладач не просто передає засіб однієї мови за допомогою засобу іншої

мови, насправді він передає функцію мовленнєвої одиниці оригіналу, вибираючи для цього відповідник у мові перекладу, що виконує аналогічну функцію, тобто здатність передавати адресату певне інтелектуальне чи емоційне навантаження [3]. Переклад як засіб міжкультурної комунікації – це завжди мовна дія, але діяльнісний інтерпретативний підхід до розуміння процесу перекладу, як зазначає професор І. Шевченко, передбачає певною мірою реконструкцію перекладачем тексту оригіналу [6, с. 7].

Постановка наукової проблеми. Мистецтво виступати перед широкою аудиторією значно розвинене в англomовних країнах. Тому вивчення мовностилістичних особливостей публічних промов британських та американських політиків (багато з них можуть послужити взірцем оратора), продовжує залишатися актуальним напрямом сучасних наукових студій, які допомагають розкрити їхній мовний образ. Безумовно, серед сучасних політичних діячів виділяється теперішній президент США Дональд Трамп, стиль мовлення якого характеризується прямою, неформальністю й самореферентністю, але саме ці особливості ускладнюють роботу перекладачів-тлумачів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Порушена проблема є частиною політичного дискурсу, який вже давно перебуває в центрі уваги дослідників. Серед них – наукові праці Т. Ван Дейка, М. Фуко, О. Семотюка, О. Шейгал, О. Михальнової, В. Карасика, М. Макарова, Є. Сагайдачної тощо. Промовам Дональда Трампа приділяли увагу О. Корецька, Т. Гусакова, В. Долженко, І. Волощук.

Мета і завдання статті. Мета роботи – визначити лінгвостилістичні особливості публічних промов Дональда Трампа, а саме: експресивні мовні засоби на лексичному, синтаксичному та фоностилістичному рівнях, які використовує американський президент для впливу на слухачів, а також проаналізувати основні труднощі, що можуть виникнути при їхньому відтворенні, особливо під час синхронного усного перекладу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Через велику кількість конфліктів на міжнародній арені важливо розуміти, що всі політичні тексти проходять через фільтр політкоректності. Добре відомо, що сам термін «політкоректність» і його мовне вираження, тобто різні слова і словосполучення, які використовують для того, щоб уникнути дискримінації певних груп людей, зародився ще в середині ХХ ст. в університетських колах США і поширився згодом в інших країнах. І хоча цей термін набув найбільшої популярності в 90-і роки ХХ ст., зараз він переважно сприймається як анахронізм [2]. Так само вважає і Дональд Трамп, ім'я якого журнал *Independent* називає синонімом ксенофобії, расизму та жінконенависництва (*Independent*, 06.11.2016).

Експресивна лексика, яка емоційно наповнює промови американського лідера, відрізняється стилістичним зниженням і навмисно підбирається як тактичний інструмент. Зниження стилістичного тону і розмовний стиль, різкість й удавана прямота в позиціонуванні себе можна пояснити прагненням «завоювати серця» співгромадян, стати «своїм» серед них і встановити зворотний зв'язок із найширшими шарами соціуму [1, с. 54]. Сам Трамп у своїй промові на початку 2016 року каже: «I love the poorly educated» («Я люблю малоосвічених людей»).

Розглянемо спочатку експресивні лексичні засоби, які трапляються в промовах Дональда Трампа. Ще до президентських перегонів у його мовленні траплялася дерогативна й лайлива лексика. Зокрема, його звинувачують у тому, що він називав жінок «*fat pigs, dogs, slob and disgusting animals*» (*Daily Mail*, 07.08.2015) (букв.: *жирні свині, собаки, ледащо й огидні тварини*). Із позицій сьогодення нам украй важко об'єктивно й повноцінно судити про те, які саме образи, стосовно кого, коли, з якою інтонацією і в

якому ситуативному контексті виголосив Дональд Трамп. Неможливо встановити, що було насправді сказано, а що лише приписується цьому підприємцеві й відомому громадському діячеві. Проте саме цей різкий, пофарбований у відразливі тони вокабуляр, що легко запам'ятовується слухачем, у поєднанні зі стислістю використовуваних ним граматико-синтаксичних структур стає яскравою мовною характеристикою особистості сучасного американського лідера. Озвучена ним лексика задає унікальний емотивний тембр його політичному іміджу [1, с. 52].

Незважаючи на те, що деякі журналісти вважають Дональда Трампа майстром класичної риторики та порівнюють його із Цицероном за здатність впливати на публіку [8], більшість критикує його за невиразність, відсутність логіки та різкі зміни тем, що становить велику проблему для перекладачів, бо втрата сенсу або викривлення значень під час перекладу з англійської на будь-яку іншу мову може мати досить небезпечні наслідки.

Багато перекладачів зарахували вирази, які він використовує, до категорії NSFW, що дослівно означає «небезпечно для роботи». Проблема полягає навіть не в тому, що деякі його висловлювання складно перекласти, а в тому, що треба ще й вигадати новий сенс фрази [4]. Зокрема, у ранковому повідомленні Трампа від 31 травня 2017 р. було написано: «*Despite the constant negative press covfefe*». Переклад цієї незакінченої фрази: «*Незважаючи на постійне негативне ковфefe*». Наймовірніше президент допустив помилку, написавши *covfefe* замість *coverage*. Тоді повідомлення мало б сенс, хоча все одно було б незакінчене («*Незважаючи на постійне негативне висвітлення в пресі*») (Українські новини, 31.05.2017).

Уживання великої кількості дерогативних епітетів – одна з характерних рис мовлення Трампа: *ugly* (гидкий), *foul* (смердючий), *disgusting* (огидний), *dirty* (брудний), *terrible* (жахливий), *rough* (грубий) [1, с. 52]. Наприклад, коли Дональд Трамп охарактеризував свого конкурента Гіллари Клінтон, сказавши: «*Such a nasty woman*», багато перекладачів та журналістів не змогли зрозуміти, котре чи не із сотні значень слова «*nasty*» в українській мові вибрати: *погана, огидна, паскудна, мерзенна, брудна, непристойна, неприємна, бридка, жахлива, підла* тощо [4].

Українські ЗМІ здебільшого не соромляться перекладати слова Дональда Трампа, але роблять це у формі цитати, помістивши їх у лапки: «Трамп не залишався у боргу та називав Шер «самотньою невдахою» (ТСН, 10.01.2017), «...Місс Всесвіт Алісією Мачадо, яка заявила, що Дональд Трамп назвав її «Місс Порося», коли вона погладшала», «республіканець може витратити ціле життя називаючи жінок «свинями, собаками та нехлюями» (BBC Україна, 02.11.2016).

Загалом переклад ненормативної лексики дуже кропітка й нелегка праця. Перекладач повинен зуміти дібрати аналог із приблизно такою самою експресивністю, як і в англійській мові, максимально наблизити переклад до оригіналу. Більшість американських видань, наприклад, *the Sun Chronicle* і *the New York Times*, дотримується певних стандартів і опускає вульгаризми та лайливі слова. Українським перекладачам так само доводиться вдаватися до хитрощів та перекладацьких прийомів, добираючи еквівалент-замінник ненормативного слова або просто оминаючи його, що не завжди сприяє адекватності перекладу.

Під час візиту до Франції на святкування Дня взяття Бастилії американський президент зробив недоречний комплімент дружині французького президента: «*In such good physical shape!*» – «*Ви в такій хорошій формі*» (фізична привабливість), але

французький журналіст, хвилюючись за реакцію публіки, переклав цю фразу як «*vous êtes en grande forme*», яка для французьких читачів означає «*Ви в гарному здоров'ї*» [10].

Варто згадати про скандал, що стався на початку 2018 року. У своїй промові, висвітлюючи тему емігрантів, Дональд Трамп назвав Гаїті, Сальвадор та інші африканські країни «*shithole countries*», які були по-різному відтворені світовими ЗМІ. На той час, коли історія з'явилася на перших шпальтах світових газет, образливе висловлювання загубилося в перекладі. А в консервативних куточках Америки воно й зовсім було замінено евфемізмом. Українські інтернет-видання переклали слова президента США: «країни-дірки» («Українська правда», 12.01.2018); «смердючі дірки» («Інтерфакс-Україна», 14.01.2018); «забруднені екскрементами країни» («Дзеркало тижня», 12.01.2018). Як бачимо, усі намагались зберегти експресивність виразу, не виходячи за рамки пристойності.

Не можна не згадати і скандальний відеозапис 2005 року, на якому Трамп розповідав про домагання до жінок. Він тоді сказав: «*Grab them by the pussy. You can do anything*». Стурбовані доцільністю перекладу слів, що легко потрапляють до категорії табуованої лексики, більшість українських медіа обмежилися використанням непрямих цитат та виразів, на кшталт «дотиками до інтимних місць» [4].

Переклад засобів експресивного синтаксису також є важливим елементом лінгвостилістики і відіграє вагомую роль у риторичі.

Мовленню американського лідера притаманні парцеляція, синтаксичні повтори та паралелізм. Я. Рецкер пише, що завдання перекладача – передати зміст оригіналу засобами іншої мови цілісно й точно, зберігши його стилістичні та експресивні особливості. Цілісним (повноцінним або адекватним) можна визнати лише такий переклад, який передає інформацію рівноцінними засобами. Інакше кажучи, на відміну від переказу, переклад має передавати не тільки те, що виражено оригіналом, але й так, як це виражено в ньому [5, с. 7]. Тому нехтування парцеляцією, об'єднання реплік призводить до деформації авторської інтенціональності, оскільки в основі парцеляції – емоційний стан мовця. Але мовлення Трампа настільки хаотичне й переповнене експресивними засобами, що, на нашу думку, недоцільно відтворювати їх повністю.

Щоб передати не стільки зміст, скільки стиль мовлення, BBC спробувала перекласти деякі місця з інтерв'ю Дональда Трампа газетам Times і Bild. «Ми постаралися перекласти відповіді обраного президента якомога ближче до оригіналу, але не зовсім дослівно: «підрядковий» переклад виглядав би більш абсурдно, ніж слова Дональда Трампа у реальності» [7]. Цим BBC наголошує, що такий переклад не є правильним.

How will you manage relations with our countries?

*Trump: Well, it's similar. We have **great** love for both countries. These are **great** countries, **great** places. It's very interesting how the UK broke away. I sort of, as you know, predicted it. I was in **Turnberry** and was doing a ribbon cutting because I bought **Turnberry**, which is doing unbelievably, **and I'll tell you**, the fact that your pound sterling has gone down? **Great**. Because business is unbelievable in a lot of parts in the UK, **as you know**. I think Brexit is going to end up being a **great** thing.*

Як ви будете вибудовувати відносини з нашими країнами?

*Дональд Трамп: Ну, тут буде схоже. Ми з **величезною** любов'ю ставимося до обох країн. Це **чудові** країни, **відмінні** місця. Дуже цікаво, як Британія відділилася. Я, **як би, ну ви знаєте**, це передбачав. Я був у **Тернбері** [готель у Шотландії, який належить Трампу - BBC], я там стрічку перерізав, тому що я купив **Тернбері**, він неймовірно просто працює,*

і я вам ось що скажу: той факт, що фунт стерлінгів упав? Чудово! Тому що бізнес у багатьох місцях Британії неймовірний, як ви знаєте. Я думаю, "брекзит" у підсумку буде чудовою штукою [7].

Дональд Трамп використовує багато контактних слів, що дає йому трохи часу подумати, що він хоче сказати далі: «*sort of, as you know*» – «як би, ну ви знаєте», «*Yeah. I'm telling you – yeah, it's great, isn't it?*» – «Так. Я кажу вам – так, це здорово, чи не так?» «*right?*» – «*правда?*». Якщо письмовий переклад дає змогу опустити зайві слова, то під час усного перекладу тлумач повинен їх відтворити, бо якщо політик каже це в прямому ефірі на телебаченні, а перекладач мовчить, може скластися враження, що глядачі щось пропустили [9].

Слово *great* у такій короткій відповіді пролунало 5 разів, що вважається лексичним повтором. Перекладач, щоб уникнути тавтології, вирішив використати синонімічний ряд, що, на нашу думку, є правильною перекладацькою стратегією: *чудовий, відмінний, величезний* (за контекстом).

Проаналізувавши увесь текст інтерв'ю, ми дійшли висновку, що переважна кількість слів (близько 75 %) – це прості односкладові та двоскладові слова, які разом із вищезазначеними синтаксичними характеристиками надають мовленню певної ритмічної організації та роблять його уривчастим і динамічним. Саме цю фоностилістичну особливість риторики Дональда Трампа не можна відтворити через відмінність у словотворенні англійської та української мов.

Крім того, речення закінчуються на певні ключові слова, які виділяються додатковими інтонаційними засобами, наприклад, сповільненням темпу або високим низхідним тоном. Є перекладачі, які наполягають на тому, що промови варто передавати винятково предметним тоном. На нашу думку, важливим параметром усного перекладу є емоційно жвава інтонація.

З першого погляду, спрощена мова Дональда Трампа повинна допомагати під час перекладу, однак відсутність того, що ми звикли розуміти під логікою, украй швидкі й несподівані переходи від однієї теми до іншої, а також вільне поводження з фактичним матеріалом перетворюють його промови в пазл, зібрати який воедино дуже непросто. Навіть у цій відповіді перекладачеві довелося помістити пояснення про готель у дужки, бо інакше читач не зрозуміє, про що йде мова, а тлумачеві доведеться спиратися на свої фонові знання.

Більшість перекладачів стверджує, що Трамп і не прагне того, щоб бути зрозумілим аудиторії – використовуючи двозначні вирази, сленг і провокаційні висловлювання, він заводить у глухий кут своїх слухачів, які намагаються зачепитися за окремі фрази, які мають хоч якийсь сенс. Що стосується перекладу на інші мови, то про це новий американський президент навряд чи замислюється.

Найскладніше перекладачам мов романо-германської групи. Французи та німці часто просто не розуміють, про що йдеться у його виступі через відсутність підмета та присудка, котрі в цих мовах визначають сенс речення. А японці зіткнулись з іншою проблемою: сенс кожного речення в японській мові залежить не від підмета та присудка, а від теми розмови. Постійна калейдоскопічна зміна тем у промовах Трампа унеможлиблює, приміром, переклад наживо на японську [4].

Висновки дослідження та перспективи подальших наукових розвідок. Отже, Дональд Трамп у своїх промовах використовує ті самі ефективні риторичні засоби, унаслідок чого його «мовний образ» є більш близьким, зрозумілим і переконливим для

звичайних американців. Проте для перекладачів, особливо перекладачів-синхроністів, які мають передбачувати подальший хід промови, лінгвостилістичні особливості його політичної риторики зумовлюють великі труднощі. Особливо це стосується неформальної лексики, синтаксичних і лексичних повторів, а також уривчастого ритму, який виникає через широке використання парцеляції та одно- і двоскладових слів. Синхронні перекладачі повинні мати ґрунтовні фонові знання та бути якомога уважнішими. Під час письмового перекладу варто уникати постійних повторів та дотримуватися логічної зв'язності тексту.

Уважаємо, що і філологічний, і перекладацький аспекти порушеної теми мають перспективи дослідження в синхронії й діахронії, а також у зіставному порівнянні в межах компаратистики, особливо якщо врахувати невелику кількість досліджень вітчизняних науковців. Наприклад, варто було б прослідкувати схожість і відмінності промов Дональда Трампа з промовами Барака Обами, президентами інших країн, особливо у той самий або приблизний період, а також розглянути труднощі, що виникають під час їхнього перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гусакова Т. И. Эмотивная лексика политической борьбы (по материалам предвыборных дебатов в США) / Т. И. Гусакова // Вестник Омского государственного педагогического университета. Гуманитарные исследования. – Омск. – 2017. – № 1 (14). – С. 51–55.
2. Долженко В. С. Пейоративная коннотация в медиа-политической коммуникации [Електронний ресурс] / В. С. Долженко // Журнал «Гуманитарные научные исследования». – Москва, 2017. – № 9. – Режим доступу : <http://human.snauka.ru/2017/09/24391>.
3. Медвідь О. М. Лінгвопрагматичні особливості перекладу бізнес- та військової термінології у політичних промовах / О. М. Медвідь, А. О. Ходцева, І. О. Дяченко // Філологічні трактати Сумського державного університету. – Суми. – 2017. – Том 9, № 2. – С. 62–68.
4. Молоткова О. Трудности перевода Трампа [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.euronews.com/2017/01/26/translating-trump-how-the-president-s-language-may-cause-policy-problems>.
5. Рецкер Я. И. Теория перевода и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – Москва : Междунар. отношения, 1974. – 180 с.
6. Шевченко И. С. Герменевтический аспект перевода как вторичной метакоммуникации / И. С. Шевченко // Вісник ХНУ ім. В. Н. Каразіна. – Харків : Константа, 2003. – Вип. 609. – С. 7–11.
7. BBC News Україна. «Багато літаків готівки». Вибрані місця з інтерв'ю Трампа. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.bbc.com/ukrainian/features-38643387>
8. Joe Romm. Donald Trump May Sound Like A Clown, But He Is A Rhetoric Pro Like Cicero [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://thinkprogress.org/donald-trump-may-sound-like-a-clown-but-he-is-a-rhetoric-pro-like-cicero-ac40fd1cda79/>
9. NPR Set Station. Why Interpreters Have A Hard Time Translating Trump [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.npr.org/2017/05/24/528809043/why-interpreters-have-a-hard-time-translating-trump>
10. Severine E Hubscher-Davidson. A translator says experts can't figure out how to translate Trump [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.businessinsider.com/translating-trump-almost-impossible-2017-8>

Носко И. Проблемы перевода лингвостилистических особенностей политической риторики Дональда Трампа.

В статье проанализированы лингвостилистические особенности публичных речей Дональда Трампа, которые являются важной частью его политического дискурса, а именно экспрессивные языковые средства на лексическом, синтаксическом и фоностилистическом уровнях, которые использует американский президент для воздействия на слушателей, а также рассмотрены основные трудности, которые могут возникнуть при их переводе. Несмотря на простой вокабуляр и грамматику, которые должны помогать при переводе, отсутствие логического изложения, крайне быстрые и неожиданные переходы от одной темы к другой, а также свободное обращение с фактическим материалом делают его речи чрезвычайно сложными для воспроизведения.

Ключевые слова: *перевод, политическая риторика, лингвостилистика, политическая корректность, разговорный стиль, экспрессивность, дерогативная лексика*

Abstract

Nosko I. Problems of translating the linguo-stylistic features of Donald Trump's political rhetoric.

The article analyzes the linguo-stylistic features of Donald Trump's public speeches, which are an important part of his political discourse, and the main difficulties that can arise in the process of translation and interpretation.

The expressive vocabulary of the American leader's speeches is characterized by a stylistic decline and it is deliberately chosen as a tactical tool. The reduction of the stylistic tone and the colloquial style, sharpness and apparent directness can be explained by the desire to "conquer the hearts" of fellow citizens, to blend in, and to establish a feedback with the widest layers of the USA society. In his speech in early 2016, Trump says, "I love the poorly educated".

Despite the fact that some journalists consider Donald Trump as a master of classical rhetoric and even compare him with Cicero for his ability to influence the public, most of them criticize him for the lack of clarity and logic, and fast and unexpected transitions from one subject to another. It makes his speeches extremely difficult for simultaneous interpreters, who have to foresee the further course of a speech. The simultaneous interpreters of the Romance and Germanic languages have a hard time doing their job. The French and the Germans often do not understand what he says because of the lack of the main parts of any sentence – a subject and predicate group – that define the meaning in these languages. And the Japanese face another problem: the meaning of each sentence in Japanese does not depend on a subject and predicate, but on the topic of a conversation. A constant kaleidoscopic change in subjects in Trump's speeches makes it almost impossible to translate these speeches into Japanese simultaneously. And the loss or distortion of the meaning can have rather dangerous consequences.

Difficulties can be also caused by the usage of vulgarisms, syntactic and lexical repetitions, as well as fragmentary rhythm, which arises due to the widespread use of parsing and one- and two-syllable words. Many interpreters have included the expressions that the president uses in the NSFW category, which means "non-suitable/safe for work".

Translators are very much divided when it comes to whether Trump's controversial rhetoric should be translated, or toned down and rendered respectable. Indeed, while some believe that his inflammatory language should be neutralized and the style smoothed out, others are convinced that translators should translate Trump exactly as he speaks. Most Ukrainian

mass media choose the first option, trying to find out the most suitable synonym with the same expressiveness.

Thus, we think that synchronous interpreters should have very broad background knowledge and be as careful as possible while interpreting Trump, and translators should avoid permanent repetitions and maintain the coherence of the text. Vulgarisms must be avoided. But if translators feel they should retain the vulgarism Donald Trump used in his speech, it is better to put it into inverted commas.

Key words: *interpretation / translation, political rhetoric, linguistics, political correctness, informal style, expressiveness, derogatory words.*

References

1. Husakova T. Y. Emotivnaia leksika politicheskoi borby (po materialam predvybornykh debatov v SShA) / T. Y. Husakova // Vestnyk Omskoho gosudarstvennogo pedagogicheskogo unyversiteta. Humanitarnye issledovaniia. – Omsk. – 2017. – № 1 (14). – S. 51–55.
2. Dolzhenko V. S. Peiorativnaia konnotatsiia v medya-polytycheskoi kommunykatsii [Electronic source] / V. S. Dolzhenko // Zhurnal “Humanitarnye nauchnye issledovaniia”. – Moskva, 2017. – № 9 – Available at: <http://human.snauka.ru/2017/09/24391>
3. Medvid O. M. Linhvoprahmatychni osoblyvosti perekladu biznes- ta viiskovoi terminolohii u politychnykh promovakh / Medvid O. M., Khodtseva A. O., Diachenko I. O. // Zhurnal «Filolohichni traktaty» Sumskoho derzhavnogo universytetu. – Sumy. – 2017. – Tom 9, № 2. – S. 62–68.
4. Molotkova O. Trudnoshchi perekladu Trampa [Electronic source]. – Available at: <http://ua.euronews.com/2017/01/26/translating-trump-how-the-president-s-language-may-pose-policy-problems>
5. Retsker Ya. Y. Teoriia perevoda y perevodcheskaia praktyka / Ya. Y. Retsker. – Moskva : Mezhdunar. otnosheniia, 1974. – 180 s.
6. Shevchenko Y. S. Hermenevtycheskyi aspekt perevoda kak vtorychnoi metakommunikatsii / Y. S. Shevchenko // Visnyk KhNU im. V. N. Karazina. – Kharkiv : Konstanta, 2003. – Vyp. 609. – S. 7–11.
7. BBC News Ukraine. “Bahato litakiv hotivky”. Vybrani mistsia z intervii Trampa. [Electronic source]. – Available at: <https://www.bbc.com/ukrainian/features-38643387>
8. Joe Romm. Donald Trump May Sound Like A Clown, But He Is A Rhetoric Pro Like Cicero [Electronic source]. – Available at: <https://thinkprogress.org/donald-trump-may-sound-like-a-clown-but-he-is-a-rhetoric-pro-like-cicero-ac40fd1cda79/>
9. NPR Set Station. Why Interpreters Have A Hard Time Translating Trump [Electronic source]. – Available at: <https://www.npr.org/2017/05/24/528809043/why-interpreters-have-a-hard-time-translating-trump>
10. Severine E Hubscher-Davidson. A translator says experts can't figure out how to translate Trump [Electronic source]. – Available at: <http://www.businessinsider.com/translating-trump-almost-impossible-2017-8>